

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Alexandru Crețu,
în cauza civilă la cererea înaintată de Alexandru Crețu către Elena Crețu,
Mariana Pascari, intervenient accesoriu Cooperativa de Consum din or. Edineț cu
privire la declararea nulității tranzacției,

împotriva deciziei din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care au
fost admise apelurile declarate de Elena Crețu și Mariana Pascari, casată hotărârea
din 28 martie 2018 a Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni, fiind emisă o hotărâre
nouă de respingere a acțiunii ca tardivă,

c o n s t a t ă :

La 06 septembrie 2017, Alexandru Crețu a înaintat o cerere de chemare în
judecată către Elena Crețu și Mariana Pascari cu privire la constatarea nulității
tranzacției de înstrăinare a gheretelor nr. 241 și nr. 251, încheiată în luna iunie a
anului 2013 între Elena Crețu și Mariana Pascari.

În motivarea cererii a invocat că, cu Elena Crețu s-a aflat în relații de căsătorie
din anul 1992 până la 05 decembrie 2013, când prin hotărâre judecătorească
căsătoria lor a fost desfăcută. Din căsătorie au un copil comun, fiica Mariana,
născută la XXXX. În timpul căsătoriei, din banii comuni, au procurat 5 buticuri de
comercializare a mărfurilor, amplasate în piața din or. Edineț.

La 18 septembrie 2014, Alexandru Crețu a depus la Judecătoria Edineț o cerere
de chemare în judecată împotriva Elenei Crețu cu privire la partajarea bunurilor
proprietate comună în devălmășie, inclusiv și a 5 buticuri de comercializare a
mărfurilor cu nr. 235, 251, 241, 250, 240, recunoașterea dreptului de proprietate
comună în devălmășie a lui Alexandru Crețu și a Elenei Crețu asupra gheretei cu
nr. 240.

Astfel, prin hotărârea din 31 decembrie 2015 a Judecătoria Edineț, de rând cu
alte bunuri, lui Alexandru Crețu i s-au atribuit gheretele nr. 235 și 251, iar Elenei
Crețu gheretele cu nr. 241 și 250; s-a respins pretenția cu privire la recunoașterea
dreptului de proprietate comună în devălmășie a soților asupra gheretei nr. 240.

Hotărârea respectivă a fost contestată la Curtea de Apel Bălți, care prin decizia din 21 ianuarie 2016, de rând cu partajarea altor bunuri, a decis de a-i atribui lui Alexandru Crețu ghereta nr. 235, iar Elenei Crețu ghereta nr. 250, amplasate în piața orășenească din or. Edineț, fiind respinsă pretenția lui Alexandru Crețu cu privire la recunoașterea gheretelor nr. 240, 241, 251, amplasate în piața orășenească din or. Edineț drept proprietate comună în devălmășie a soților.

Potrivit reclamantului Alexandru Crețu, el folosește buticurile nr. 235 și nr. 251, iar celelalte 3 buticuri le folosește pârâta. Pe numele pârâtei sunt înscrise buticurile nr. 241, nr. 251, iar pe numele fiicei lor, Mariana Pascari, sunt înscrise buticurile nr. 240, nr. 241, nr. 251. Inițial toate buticurile au fost înscrise pe numele Elenei Crețu, însă atunci când relațiile între ei s-au înrăutățit, pârâta unilateral, fără acordul lui, a înscris pe numele fiicei 2 dintre buticuri, deși la acel moment ei se aflau în relații de căsătorie.

Astfel, în procesul de partajare a averii Elena Crețu a prezentat instanței de judecată o informație din 14 mai 2014, potrivit căreia gheretele nr. 240, nr. 241, nr. 251 din luna iunie a anului 2013 au fost trecute după Mariana Pascari la solicitarea Elenei Crețu. Reclamantul consideră că Elena Crețu ilegal a înstrăinat aceste bunuri Mariane Pascari fără acordul său.

La 21 decembrie 2017, Alexandru Crețu a înaintat o cerere de concretizare a pretențiilor, invocând că prin decizia din 21 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a respins pretenția lui Alexandru Crețu privind recunoașterea gheretelor nr. 240, nr. 241, nr. 251, amplasate în piața orășenească din or. Edineț, proprietate comună în devălmășie a soților Alexandru Crețu și Elena Crețu, fiind menționat că privitor la recunoașterea dreptului de proprietate asupra a două gherete instanța de fond a reținut, că acestea au fost trecute pe numele Mariane Pascari la cererea mamei sale – Elena Crețu, acțiuni ce vin în contradicție cu prevederile art. 369 din Codul civil, fapt ce în temeiul art. 220 și 217 din Codul civil atrage declararea nulității absolute a actului juridic de înstrăinare a gheretelor și a ajuns la concluzia, că nu s-a solicitat nulitatea convenției, iar actualul proprietar al gheretelor Mariana Pascari a fost antrenată în calitate de intervenient accesoriu, adică nu este parte în litigiul ce ține de bunurile sale.

Prin hotărârea din 28 martie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni acțiunea a fost admisă, fiind declarată nulă tranzacția de înstrăinare a gheretelor nr. 241 și nr. 251, amplasate în piața orășenească din or. Edineț, gestionată de Cooperativa de Consum din or. Edineț, încheiată în luna iunie anul 2013 între Elena Crețu și Mariana Pascari.

Prin decizia din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, au fost admise apelurile declarate de Elena Crețu și Mariana Pascari, casată hotărârea din 28 martie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, fiind emisă o hotărâre nouă de respingere a acțiunii ca tardivă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că, acțiunea în nulitate relativă, spre deosebire de cea în nulitate absolută, este prescriptibilă, adică ea trebuie intentată în termenul de prescripție extinctivă. Art. 233 din Codul civil instituite termene speciale de prescripție extinctivă pentru acțiunile în anulare a unor categorii de acte juridice. Aceste termene derogă de la regula generală privind termenul de prescripție extinctivă care este de 3 ani (art. 268) și constituie 6 luni privitor la acțiunile în anularea: actului juridic afectat de eroare (art. 227), actului

juridic încheiat prin dol (art. 228), actului juridic afectat de leziune (art. 230) și actului juridic încheiat prin violență (art. 229). Astfel, în cazul acțiunilor în anularea actului juridic prin dol, termenul de prescripție începe să curgă de la data când cel îndreptățit a aflat sau trebuia să afle despre temeiul anulării.

Potrivit art. 21 alin. (1) din Codul familiei, fiecare dintre soți este în drept să încheie convenții prin care să dispună de bunurile comune, cu excepția bunurilor imobile, acordul celuilalt soț fiind prezumat. Alineatul (4) al aceluiași articol prevede că, convenția încheiată de unul dintre soți poate fi declarată nulă de către instanța judecătorească la cererea celuilalt soț, dacă se va stabili că cealaltă parte a convenției a știut sau trebuia să fi știut că al doilea soț este împotriva încheierii convenției respective. Cererea privind declararea nulității convenției poate fi depusă în termen de 3 ani din momentul când celălalt soț a aflat sau trebuia să fi aflat despre încheierea acesteia.

Astfel, instanța de apel a stabilit că Alexandru Crețu a aflat despre transmiterea de către Elena Crețu către fiica Mariana Pascari a gheretelor nr.241 și nr. 251, amplasate în piața orășenească din or. Edineț la 15 mai 2014, fapt confirmat prin semnătura acestuia aplicată pe informația nr. 209 din 14 mai 2014 eliberată acestuia de Consumcoop Edineț (f. d. 9, vol. I).

Respectiv, atât termenul de prescripție de 3 ani, stipulat la art. 21 alin. (4) din Codul familiei, cât și termenul stipulat în art. 233 din Codul civil, au fost omise de către reclamant.

La 31 ianuarie 2019, Alexandru Crețu a contestat cu recurs decizia din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și menținerea în vigoare a hotărârii din 28 martie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Donușeni.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Potrivit recurentului, instanța de apel a determinat greșit momentul începerii curgerii termenului de prescripție extintivă.

La 01 februarie 2019, Alexandru Crețu a depus o cerere de recurs suplimentară.

La 08 aprilie 2019, prin intermediul faxului, iar la 09 aprilie 2019, prin poștă, intimele Elena Crețu și Mariana Pascari au depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acesteia și menținerea deciziei contestate.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Alexandru Crețu este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 23 octombrie 2018, fiind expediată participanților la proces la 03 decembrie 2018 (f.d. 18, vol. II), și recepționată de către recurent la 06 decembrie 2018 (f.d. 21, vol. II). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din

23 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost înregistrat la 31 ianuarie 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Alexandru Crețu.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea

declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Alexandru Crețu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu,

Judecătorii

Dumitru Mardari,

Svetlana Filincova